

342.4
I-68

Cristian Ionescu

**Tratat de drept
constituțional contemporan**

Ediția 2

C.H. Beck

Cuprins

Prefață	XIX
Abrevieri	XXIII
Partea I. Teoria generală a instituțiilor politice	1
Titlul I. Dreptul și statul în sistemul puterii	3
Capitolul I. Noțiuni generale despre drept	3
§1. Originea și factorii de configurare ai dreptului	3
§2. Definiția dreptului	15
§3. Conceptul de instituție juridică	20
§4. Rolul dreptului	21
§5. Subiectele de drept	22
§6. Izvoarele dreptului	23
§7. Distanția între dreptul natural și dreptul pozitiv	23
§8. Distanția între dreptul public și dreptul privat	25
§9. Dreptul obiectiv și dreptul subiectiv	27
§10. Dreptul constituțional ca ramură a dreptului public	28
10.1. Obiectul, izvoarele și subiectele dreptului constituțional	28
Capitolul II. Originea și trăsăturile generale ale instituțiilor politice	33
Capitolul III. Conceptul de stat și procesul formării statelor moderne în spațiul european	51
§1. Conceptul de stat	51
§2. Procesul de formare a statelor moderne	61
§3. Definiția statului	77
§4. Analiza politologică a statului	91
§5. Analiza sociologică a statului	92
§6. Analiza juridică a statului	96
Capitolul IV. Elementele constitutive ale statului	98
§1. Teritoriul	99
§2. Populația	104
§3. Puterea politică suverană	112
Capitolul V. Forma statului: structura de stat, forma de guvernământ	120
§1. Conceptul formei de stat	120
§2. Structura de stat	121
§3. Statul unitar	121
3.1. Desconcentrarea	124

3.2. Desconcentrarea serviciilor publice.....	126
3.3. Descentralizarea.....	126
3.4. Autonomia administrativă locală.....	128
§4. Statul unitar complex.....	136
4.1. Uniunea încorporată.....	137
4.2. Regionalismul.....	138
4.3. Regionalismul politic.....	138
§5. Statul compus.....	140
5.1. Uniunile de state.....	141
5.2. Confederațiile de state.....	142
§6. Statul federal.....	143
§7. Organizarea competențelor în statul federal.....	144
7.1. Principiul autonomiei.....	144
7.2. Principiul participării.....	145
§8. Evoluția și transformarea federalismului.....	145
§9. Forma de guvernământ.....	146
Capitolul VI. Rolul și funcțiile statului.....	149
§1. Conceptul de interese generale.....	149
§2. Criterii de delimitare a funcțiilor statului.....	150
§3. Clasificarea funcțiilor statului.....	152
§4. Atribuții esențiale ale statului.....	158
4.1. Monopolul apărării și al constrângerii sociale (armata și poliția)....	158
4.2. Crearea și menținerea cadrului juridic.....	159
4.3. Conducerea relațiilor internaționale.....	160
4.4. Emiterea monedei naționale.....	160
§5. Atribuții accesorii ale statului.....	160
§6. Extinderea rolului statului în epoca contemporană.....	160
Titlul II. Teoria Constituției.....	163
Capitolul I. Noțiuni generale despre Constituție.....	163
§1. Noțiunea de regim constituțional.....	163
§2. Noțiunea de constituție.....	165
§3. Originea și caracteristicile constituției cutumiare.....	177
§4. Originile și caracteristicile constituției scrise.....	182
§5. Raportul între constituția scrisă și cutuma constituțională.....	184
§6. Distincția între puterea constituantă și puterile constituite.....	187
Capitolul II. Adoptarea și revizuirea Constituției.....	191
§1. Situațiile în care se adoptă o Constituție nouă.....	191
§2. Caracterul și legitimitatea constituțională a loviturilor de stat și a revoluțiilor sociale.....	192
§3. Organismul competent să adopte Constituția.....	198
§4. Clasificarea constituțiilor după modul lor de adoptare.....	200
§5. Revizuirea constituției.....	201
§6. Distincția între constituția suplă și constituția rigidă.....	202

§7. Revizuirea implicită și falsa revizuire.....	203
§8. Procedura de revizuire.....	205
Capitolul III. Conținutul Constituției.....	208
§1. Diversitatea statală și asemănări constituționale.....	208
§2. Caracterul și obiectul de reglementare ale normelor constituționale.....	209
§3. Principii și norme constituționale care au un rol determinant în stabilirea și funcționarea organismelor de guvernare, precum și în stabilirea formei statului.....	210
§4. Declarațiile de drepturi.....	211
§5. Conținutul Declarațiilor de drepturi.....	212
§6. Dispoziții constituționale care nu au o legătură directă cu organizarea și exercitarea puterilor.....	215
Capitolul IV. Controlul constituționalității legilor.....	217
§1. Supremația Constituției.....	217
§2. Noțiunea de control al constituționalității legilor.....	218
§3. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politic....	219
§4. Controlul constituționalității legilor exercitat ca urmare a ridicării în fața unei instanțe judecătorești a unei excepții de neconstituționalitate cu prilejul judecării unei cauze.....	221
§5. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politico-jurisdicțional.....	223
Titlul III. Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor.....	227
Capitolul I. Drepturile și libertățile publice.....	227
§1. Evoluția problematicii drepturilor omului.....	227
§2. Fundamentele ideologice, politice și juridice ale drepturilor și libertăților publice.....	230
§3. Noțiunea de drepturi și libertăți publice.....	233
§4. Clasificarea drepturilor și libertăților publice.....	235
§5. Noțiunea de îndatoriri fundamentale ale cetățenilor.....	236
Capitolul II. Garanțiile constituționale ale drepturilor și libertăților publice.....	238
§1. Forme ale garantării drepturilor și libertăților publice.....	238
§2. Instituția Ombudsmanului.....	238
Titlul IV. Organizarea și interferența (colaborarea) puterilor.....	243
Capitolul I. Modul de organizare și funcționare a structurilor de guvernare.....	243
§1. Modul de desemnare a structurilor prin care se exercită guvernarea.....	243
§2. Succesiunea ereditară.....	244
§3. Cooptarea sau asocierea.....	247
§4. Alegerea.....	247
§5. Diferite modele de instituții guvernante.....	250

§6. Structura organului executiv	252
§7. Structura organului legislativ	254
§8. Organizarea internă a parlamentului	256
§9. Statutul parlamentarilor.....	257
§10. Principii ale organizării activității instanțelor judecătorești.....	259
Capitolul II. Principiul separației puterilor	261
§1. Originea teoriei separației puterilor	261
§2. Consacrarea principiului separației celor trei puteri în opera lui Montesquieu	271
§3. Separația puterilor în concepția lui Immanuel Kant.....	275
§4. Suveranitatea poporului și separația puterilor în concepția lui Jean-Jacques Rousseau	277
§5. Consacrarea instituțională a principiului separației celor trei puteri	279
§6. Evoluția teoriei separației puterilor	283
Capitolul III. Principalele mecanisme de interferență (colaborare) a structurilor de guvernare.....	289
§1. Noțiunea de mecanisme de interferență a structurilor de guvernare.....	289
§2. Modalități de acțiune a puterii executive asupra parlamentului.....	291
2.1. Desemnarea unor membri ai parlamentului de către puterea executivă.....	291
2.2. Intervenția puterii executive în organizarea internă a activității camerelor legislative.....	292
2.3. Implicarea directă a puterii executive în activitatea legislativă a parlamentului	293
2.4. Prerogativele puterii executive privind finalizarea procesului legislativ	295
2.5. Delegarea legislativă.....	297
2.6. Dizolvarea parlamentului.....	300
§3. Modalități de acțiune a parlamentului asupra executivului.....	301
3.1. Intervenția parlamentului în formarea executivului și în desemnarea unor înalți demnitari ai puterii executive	301
3.2. Intervenția parlamentului în activitatea executivului.....	302
3.3. Intervenția parlamentului asupra existenței unor autorități executive	306
§4. Categoriile tipologice de structuri de guvernare	308
4.1. Regimul confuziei puterilor	308
4.2. Regimul separației rigide a puterilor (regimul prezidențial).....	310
4.3. Regimul separației suple sau al colaborării puterilor (regimul parlamentar).....	312
4.4. Regimul semiprezidențial	316
Titlul V. Accesul la putere.....	317
Capitolul I. Suveranitatea poporului	317
§1. Delimitări conceptuale	317

§2. Raportul între puterea politică și puterea de stat	325
§3. Trăsăturile generale ale puterii politice și ale puterii de stat	327
§4. Rolul și funcțiile puterii de stat	329
§5. Raportul între libertate și autoritate	331
§6. Departajarea puterii între majoritatea parlamentară și opoziție	340
§7. Principalele teorii privind suveranitatea.....	343
§8. Precursori ai principiului suveranității poporului	349
§9. Transpunerea la nivel constituțional a principiului suveranității poporului.....	355
Capitolul II. Participarea cetățenilor la exercitarea puterii politice (sistemul electoral).....	359
§1. Esența democrației – participarea poporului la conducere.....	359
§2. Dreptul de vot.....	366
§3. Sufragiul cenșitar	366
§4. Sufragiul intelectual	367
§5. Excluderea de la vot a anumitor categorii de cetățeni.....	368
§6. Votul universal	368
6.1. Exercitarea dreptului de vot universal	369
6.2. Procedura alegerilor.....	369
§7. Sistemele electorale (modurile de scrutin).....	372
§8. Scrutinul majoritar	372
§9. Reprezentarea proporțională	373
§10. Reprezentarea minorităților și a grupurilor de interese speciale	374
Capitolul III. Forme ale organizării politice a poporului: partide politice; asociații și organizații sindicale; grupuri de presiune.....	376
§1. Conceptul de societate civilă.....	376
§2. Rădăcini istorice ale partidelor politice.....	398
§3. Conceptul de partid politic	403
§4. Sistemul mono și pluripartidist	409
§5. Sistemul partidului unic	409
§6. Sistemul bipartidist	411
§7. Pluripartidismul.....	412
§8. Pluripartidismul în care partidele politice gravitează în jurul unui partid dominant.....	413
§9. Structura internă a partidelor politice.....	414
9.1. Partide cu o organizare strictă.....	414
9.2. Partidele fără organizare strictă	415
§10. Baza socială a partidelor politice	415
10.1. Partidele de cadre.....	416
10.2. Partidele de masă	416
§11. Sindicatul	417
§12. Grupurile de presiune.....	419

Titlul VI. Regimuri politice contemporane.....	423
Capitolul I. Analiza tipologică și clasificarea regimurilor politice contemporane.....	423
§1. Conceptul de regim politic.....	423
§2. Clasificarea regimurilor politice în gândirea și practica politică ale antichității europene.....	427
§3. Clasificarea regimurilor politice în doctrina constituțională a secolului al XVIII-lea.....	432
§4. Clasificarea regimurilor politice în Principatele Române: Țara Românească și Moldova.....	434
§5. Clasificarea regimurilor politice în epoca contemporană.....	437
§6. Regimurile politice pluraliste.....	439
§7. Regimurile politice dictatoriale sau totalitare.....	443
§8. Caracteristici ale regimurilor totalitare.....	444
§9. Regimurile politice comuniste.....	445
§10. Caracteristici ale regimurilor politice comuniste.....	446
§11. Regimuri politice autoritare (personale).....	446
§12. Regimurile politice mixte.....	447
Capitolul II. Cadrul general al sistemului constituțional occidental contemporan.....	449
§1. Conceptul de sistem constituțional.....	449
§2. Diversitatea sistemelor constituționale contemporane și criterii de tipologizare a acestora.....	451
§3. Fundamentele sistemului constituțional occidental contemporan.....	453
3.1. Concepția occidentală despre „omul cetățean”.....	455
3.2. Principiul legalității.....	458
3.3. Concepția occidentală asupra libertății.....	459
3.4. Democrația și pluralismul politic.....	462
3.5. Separația puterilor și echilibrul între structurile de guvernare.....	465
3.6. Influențe ale creștinismului asupra regimurilor politice contemporane.....	466
§4. Tendințe actuale în evoluția sistemelor politice contemporane.....	467
Capitolul III. Sistemul politic al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.....	469
§1. Unele trăsături generale ale formării sistemului politic britanic.....	469
§2. Caracteristicile Constituției Marii Britanii.....	471
§3. Partidele politice.....	472
§4. Organizarea și funcționarea Parlamentului.....	473
4.1. Organizarea și funcționarea Camerei Lorzilor.....	474
4.2. Organizarea și funcționarea Camerei Comunelor.....	478
4.3. Funcțiile Camerei Comunelor.....	479
4.4. Statutul parlamentarilor.....	482
§5. Regele.....	482
§6. Guvernul.....	483
§7. Reforma sistemului constituțional britanic.....	484

Capitolul IV. Sistemul politic al Italiei.....	485
§1. Premise politice ale Constituției din 1947.....	485
§2. Sistemul de partide.....	487
§3. Parlamentul.....	488
§4. Președintele Republicii.....	490
§5. Guvernul.....	491
§6. Controlul parlamentar.....	491
§7. Curtea Constituțională.....	492
Capitolul V. Sistemul politic al Republicii Federale Germania.....	493
§1. Contextul politico-istoric al formării sistemului constituțional.....	493
§2. Organizarea federativă a statului.....	495
§3. Sistemul de partide politice.....	496
§4. Organizarea Parlamentului.....	496
§5. Statutul parlamentarilor.....	497
§6. Procedura legislativă.....	497
§7. Controlul parlamentar.....	498
§8. Președintele Republicii.....	499
§9. Guvernul.....	500
§10. Tribunalul Constituțional Federal.....	501
Capitolul VI. Sistemul politic al Statelor Unite ale Americii.....	503
§1. Originea sistemului constituțional american.....	503
§2. Caracterul federal al organizării statale.....	504
§3. Autonomia constituțională.....	506
§4. Inițiativa populară.....	506
§5. Descentralizarea administrativă.....	507
§6. Partidele politice.....	508
§7. Puterile constituționale.....	509
§8. Congresul.....	510
§9. Funcțiile Congresului.....	513
§10. Funcția legislativă a Congresului.....	513
§11. Procedura legislativă.....	514
§12. Stabilirea taxelor și impozitelor (prerogative fiscale).....	516
§13. Reprezentarea cetățenilor.....	516
§14. Supravegherea Administrației.....	516
§15. Aprobarea sau respingerea unor numiri în funcție, precum și a tratatelor internaționale.....	517
§16. Președintele Statelor Unite.....	517
§17. Funcțiile Președintelui Statelor Unite.....	519
§18. Curtea Supremă de Justiție.....	521
Capitolul VII. Sistemul politic al Republicii Franceze.....	522
§1. Caracteristicile generale ale Constituției din 4 octombrie 1958.....	522
§2. Regimul politic.....	524
§3. Sistemul de partide politice.....	525
§4. Președintele Republicii.....	527

4.1. Competențele personale.....	528
4.2. Atribuțiile de decizie.....	529
4.3. Dreptul de veto	530
§5. Guvernul	530
§6. Cadrul constituțional privind rolul Parlamentului.....	531
§7. Constituirea și organizarea Parlamentului.....	532
§8. Statutul parlamentarilor.....	533
§9. Procedura legislativă.....	534
§10. Controlul parlamentar	535
§11. Consiliul Constituțional	536
Partea a II-a. Sistemul constituțional românesc.....	539
Titlul I. Dezvoltarea constituțională a statului român.....	541
Capitolul I. Unitate și progres în dezvoltarea constituțională a statului român.....	541
Secțiunea I. Rădăcinile și originea organizării constituționale a Principatelor Românești.....	542
Secțiunea a II-a. Caracterul evoluției constituționale românești.....	544
Secțiunea a III-a. Conceptul și conținutul ciclurilor constituționale	546
Secțiunea a IV-a. Dezvoltarea constituțională a Principatelor Române în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Reforme și proiecte constituționale	550
Secțiunea a V-a. Constituția „Cărvunarilor”.....	553
Secțiunea a VI-a. Regulamentele Organice.....	554
Secțiunea a VII-a. Reforme și proiecte constituționale în anul revoluționar 1848	558
§1. Programe revoluționare și proiecte de Constituție.....	559
§2. Actul constituțional de la Islaz (9-21 iunie 1848).....	559
§3. Programul de revendicări naționale prezentat Adunării populare de la Blaj (2-14 mai 1848).....	559
Secțiunea a VIII-a. Convenția de la Paris (7 august 1858).....	560
Capitolul II. Monarhia constituțională (parlamentară) 1866-1938.	
Constituțiile democratice.....	564
Secțiunea I. Considerații preliminare	564
Secțiunea a II-a. Constituția din 1866	565
Secțiunea a III-a. Caracterul plebiscitar și constituent al Hotărârilor de unire a provinciilor istorice românești cu România și ratificarea acestora de către statul român. Problema constituțională după Marea Unire.....	573
Secțiunea a IV-a. Elaborarea Constituției din 1923.....	576
§1. Anteproiecte constituționale.....	576
§2. Votarea și promulgarea Constituției	580
§3. Principiile și conținutul Constituției	580

Capitolul III. Dezvoltarea constituțională a României între 1938 și 1944	584
Secțiunea I. Considerații preliminare	584
Secțiunea a II-a. Constituția din 27 februarie 1938.....	585
§1. Contextul social-politic al adoptării Constituției	585
§2. Principiile Constituției din 1938	588
Secțiunea a III-a. Actele constituționale din septembrie 1940	589
Capitolul IV. Organizarea constituțională a României după înlăturarea guvernării autoritare a Mareșalului Ion Antonescu, până la abdicarea forțată a Regelui Mihai I.....	593
Secțiunea I. Problema constituțională după 23 august 1944	593
Secțiunea a II-a. Deteriorarea principiilor democrației parlamentare și a mecanismelor constituționale repuse în vigoare la 23 august 1944	598
Capitolul V. Sistemul constituțional socialist. Constituțiile din 1948, 1952 și 1965	601
Secțiunea I. Trăsături ale sistemului constituțional socialist	601
Secțiunea a II-a. Constituția din aprilie 1948	602
Secțiunea a III-a. Constituția din 27 septembrie 1952.....	604
Secțiunea a IV-a. Constituția din 21 august 1965.....	605
Capitolul VI. Înlăturarea cadrului instituțional al regimului politic socialist prin Revoluția din decembrie 1989 și crearea instituțiilor statului de drept și ale societății civile	607
Titlul II. Principiile generale ale Constituției României din 1991	613
Capitolul I. Necesitatea elaborării unei noi constituții.....	613
§1. Contextul național și internațional al adoptării Constituției României din 1991	613
§2. Etapele elaborării și adoptării Constituției României	616
§3. Realitățile naționale și internaționale reflectate în Constituția din 1991.....	618
§4. Revizuirea Constituției României	620
Capitolul II. Principiile reflectate în Constituția din 1991.....	624
§1. Conceptul de principiu constituțional. Raportul între principiile constituționale și principiile fundamentale ale dreptului	624
§2. Raportul între politică și drept în formarea principiilor constituționale....	627
Capitolul III. Caracterele și atributele statului român	630
§1. Caracterele statului român	630
1.1. Stat național	632
1.2. Caracterul unitar	633
1.3. Stat indivizibil.....	633
1.4. Stat suveran și independent	634
§2. Forma de guvernământ.....	635
§3. Atribute și valori supreme ale statului român	637
3.1. Stat de drept.....	638
3.2. Stat democratic	641

3.3. Stat social.....	642
3.4. Omul – cetățean (<i>zoon politicon</i>).....	643
§4. Puterea suverană a poporului.....	644
§5. Caracterul teritoriului.....	645
Capitolul IV. Raporturile stat-cetățean.....	647
§1. Unitatea poporului român.....	647
§2. România – patria comună a tuturor cetățenilor săi.....	650
§3. Egalitatea între cetățeni și criteriile nediscriminării.....	651
§4. Dreptul la identitate.....	652
§5. Statul român și diaspora română.....	652
§6. Pluralismul – garanție a democrației constituționale.....	653
Capitolul V. Cetățenia română.....	655
§1. Noțiunea de cetățenie.....	655
§2. Natura juridică a cetățeniei.....	658
§3. Principiile generale ale cetățeniei române.....	659
§4. Dobândirea cetățeniei române.....	660
§5. Încetarea cetățeniei române.....	662
5.1. Retragera cetățeniei.....	662
5.2. Aprobarea renunțării la cetățenie.....	662
§6. Dovada cetățeniei române.....	663
Capitolul VI. Raporturile între dreptul internațional și dreptul intern.....	664
Titlul III. Statutul constituțional al cetățenilor români.....	669
Capitolul I. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor români.....	669
§1. Tradiții constituționale ale instituției drepturilor și libertăților cetățenești.....	669
§2. Restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești.....	671
§3. Principii comune tuturor drepturilor și îndatoririlor fundamentale.....	672
§4. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale.....	674
4.1. Drepturile social-economice și culturale.....	675
4.2. Drepturile politice.....	678
4.3. Drepturile social-politice.....	680
4.4. Inviolabilitățile.....	682
4.5. Drepturi-garanții.....	682
§5. Noțiunea de îndatoriri fundamentale.....	683
Capitolul II. Avocatul Poporului.....	686
Titlul IV. Organismele de suveranitate națională.....	691
Capitolul I. Parlamentul României.....	691
Secțiunea I. Rădăcini ale tradiției parlamentare românești.....	691
Secțiunea a II-a. Bicameralismul.....	693
Secțiunea a III-a. Alegerea Parlamentului României (sistemul electoral)....	695

§1. Caracteristicile votului.....	695
§2. Stabilirea numărului de mandate.....	696
§3. Listele electorale și cărțile de alegător.....	699
§4. Secțiile de votare.....	701
§5. Birourile electorale.....	701
§6. Candidaturile.....	706
§7. Buletinele de vot și semnele electorale.....	708
§8. Campania electorală.....	709
§9. Numărarea voturilor și constatarea rezultatelor obținute în alegeri ..	710
§10. Alegerile parțiale.....	712
Secțiunea a IV-a. Organizarea Parlamentului României.....	713
§1. Introducere.....	713
§2. Validarea mandatelor de deputat și senator.....	713
§3. Configurația politică a Camerei Deputaților și Senatului.....	715
§4. Alegerea birourilor permanente.....	719
§5. Comisiile parlamentare.....	724
5.1. Natura juridică a comisiilor parlamentare.....	725
5.2. Organizarea comisiilor parlamentare.....	728
5.3. Comisiile permanente.....	730
5.4. Comisiile speciale.....	733
5.5. Comisiile de anchetă.....	734
5.6. Comisiile de mediere.....	735
Secțiunea a V-a. Funcționarea Parlamentului.....	736
§1. Legislatura Parlamentului.....	736
§2. Sesiunile Camerei Deputaților și Senatului.....	739
2.1. Sesiunile ordinare.....	739
2.2. Sesiunea extraordinară.....	740
2.3. Convocarea de drept a Parlamentului.....	742
§3. Ședințele Camerei Deputaților și Senatului.....	743
Secțiunea a VI-a. Funcțiile Parlamentului României.....	748
§1. Considerații generale privind funcțiile Parlamentului.....	748
§2. Funcția legislativă.....	751
2.1. Domeniul legii.....	751
2.2. Etapele procedurii legislative.....	754
2.3. Inițiativa legislativă.....	754
2.4. Examinarea în comisiile permanente.....	757
2.5. Dezbaterea în plenul fiecărei Camere.....	758
2.6. Procedura de vot.....	760
2.7. Medierea.....	761
2.8. Promulgarea legii.....	762
§3. Funcția de informare.....	763
§4. Funcția de control parlamentar.....	766
4.1. Considerații generale.....	766
4.2. Controlul exercitat prin aprobarea de către Parlament a unor acte ale Executivului.....	769

4.3. Acordarea și retragerea încrederii Guvernului.....	770
4.4. Întrebările și interpelările.....	771
4.5. Moțiunile	773
4.6. Anchetele parlamentare	774
4.7. Angajarea răspunderii Guvernului din proprie inițiativă	774
4.8. Suspendarea din funcție a Președintelui României.....	777
4.9. Punerea sub acuzare a Președintelui României.....	777
4.10. Solicitarea urmăririi penale a membrilor Guvernului.....	777
§5. Funcția de desemnare prin investire, alegere sau numire a unor autorități publice.....	779
Secțiunea a VII-a. Actele Parlamentului.....	780
§1. Considerații generale. Categoriile de acte.....	780
§2. Conceptul de lege. Categoriile de legi	783
§3. Conceptul de hotărâre. Categoriile de hotărâri	789
§4. Conceptul de moțiune. Categoriile de moțiuni	790
§5. Actele politice ale Parlamentului	793
Secțiunea a VIII-a. Statutul deputaților și al senatorilor	793
§1. Natura juridică a mandatului parlamentar.....	793
§2. Durata mandatului parlamentar.....	798
§3. Protecția constituțională și regulamentară a mandatului parlamentar... 800	
3.1. Incompatibilitățile parlamentare	801
3.2. Imunitatea parlamentară	808
3.3. Indemnizația	816
§4. Răspunderea disciplinară	816
Capitolul II. Președintele României	819
§1. Locul instituției prezidențiale în echilibrarea puterilor în stat	819
§2. Alegerea Președintelui României	825
§3. Durata mandatului prezidențial	829
§4. Incompatibilitatea funcției prezidențiale cu orice altă funcție publică sau privată.....	830
§5. Regimul imunităților prezidențiale	831
§6. Răspunderea politică și penală a Președintelui României.....	832
§7. Atribuțiile Președintelui României.....	836
7.1. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea cărora Președintele „cooperează” cu alte autorități publice	837
7.2. Atribuții prevăzute în Constituție pentru exercitarea cărora Președintele nu solicită „concursul” altor autorități publice	838
§8. Actele Președintelui României	839
Capitolul III. Puterea judecătorească	841
§1. Generalități.....	841
§2. Conceptul de justiție.....	842
§3. Formele de jurisdicție.....	842
§4. Principiile generale de desfășurare a activității jurisdicționale.....	843
§5. Sistemul organelor judecătorești	844

Titlul V. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale.....	847
Capitolul I. Locul și rolul Curții Constituționale.....	847
Capitolul II. Organizarea Curții Constituționale	851
Capitolul III. Statutul judecătorilor Curții Constituționale	854
Capitolul IV. Competența Curții Constituționale	857
§1. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare (controlul anterior).....	858
§2. Controlul constituționalității tratatelor și a altor acorduri internaționale	862
§3. Controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului.....	863
§4. Soluționarea excepției de neconstituționalitate (controlul posterior)....	864
§5. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice	868
§6. Respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României	871
§7. Judecarea contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic.....	872
§8. Emiterea avizului pentru suspendarea din funcție a Președintelui României.....	872
§9. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României.....	873
§10. Competența Curții Constituționale privind revizuirea Constituției.....	873
§11. Alte atribuții ale Curții Constituționale	874
Capitolul V. Actele Curții Constituționale	875
Bibliografie	879
Index	887
Sommaire	889
Contents	903